Surendranath College 3rd semester hons 2021

Anusrita Mandal

Syllabus

- Svapnavāsavadattam–CC5-Sec A
- Shabda Shakti & Rasasutra – CC6-Sec C
- Indian Social Institutions(Nature and Concepts) – CC7-Sec A
- SEC-A1-translation –English to Sanskrit Sanskrit to English (20 + 20 marks)

Bhāsa

Act I-IV- Story, meaning/translation, explanation

- Act V-VI- characterisation, society, story of regains, Bhāsa's style

Svapnavasavadattam –CC5-Sec A

- Power/function of word and meaning according to kavyaprakasha, abhidha(expression/denotative meaning)
- Lakshana (indication/indicative meaning) vyanjana (suggestion/suggestive meaning)
- Rasasutra of Bharata and its prominent expositions : *utpattivada, anupattivada, bhuktivada, abhivyaktivada, Alaukikattva*(transcendental nature of rasa as discussed in Kavyaprakasa)

Shabda Shakti & Rasasutra – CC6-Sec C

शब्दार्थः

शब्दशक्तयः

- अभिधा- वाच्यार्थः
- लक्षणा-लक्ष्यार्थः
- व्यञ्जना-व्यङ्ग्यार्थः

- मम्मटेन कति शब्दशक्तयः स्वीकृताः?- त्रिविधाः
- ते के?- वाच्यार्थः, लक्ष्यार्थः, व्यङ्ग्यार्थः
- अभिधा का? – स मुख्योऽर्थः तत्र मुख्यव्यापारो अस्य अभिधा उच्यते।
- लक्षणा का?- मुख्यार्थबाधे तद्योगे रूढितः अतः प्रयोजनात् अन्यः अर्थः लक्ष्यते यत् सा लक्षणारोपिता क्रिया।
- व्यञ्जनायाः कति भेदाः सन्तिः?-भेदद्वयम्। शब्दमूलाव्यञ्जना अर्थमूलाव्यञ्जना च
- व्यञ्जनाशक्तिः कैः न स्वीकृताः?- मीमांसकैः

शब्दशक्तयः

- नाट्यशास्त्रस्य रचयिता कः?- भरतः
- रसस्य निस्पत्तिः कथं भवति?- विभावानुभाव-व्यभिचारि-संयोगात् रसनिस्पत्तिः।
- मतवादाः कति सन्ति? ते के?चत्वारि।
- उत्पत्तिवादः- लोल्लटः
- अनुमितिवादः- शङ्कुकः
- भुक्तिवादः- भट्टनायकः
- अभिव्यक्तिवादः- अभिनवगुप्तः

रससूत्रम्

- वर्णधर्म
  - आश्रमधर्म
  - वर्णाश्रमधर्म
- गुणधर्म
  - नैमित्तिकधर्म
  - सामान्यधर्म

याज्ञ.१/१ मीताक्षरा=धर्माः

- Sociological definition of social institutions, trends of social changes, sources of Indian social Institutions(*veda-purana-Ramayana-Mahabharata-dharmasastra*-Buddist &jain literature, Inscriptions memories of foreign writers)
- Dharmasastra as a special branch, studies of social institution, sources of Dharma(manu 2/12, Yajnyavalkya 1/7) different kinds of Dharma in the sense of Social Ethics (Manu 10/63, Visnupurana 2/16-17) Six kinds of Dharma in the sense of duties (mitakshara tika on Yajnyavalka 1/1) tenfold Dharma as ethical qualities (Manu 6/92) fourteen Dharmasastra (Yajnyavalkya 1/3)

Indian Social Institutions(Nature and Concepts) – CC7-Sec A

- वेदः स्मृतिः सदाचारः स्वस्य च प्रियमात्मनः
- एतत् चतुर्विधम् प्राहुः साक्षात्धर्मस्य लक्षणम्॥मनु.२/१२
- श्रुतिः स्मृतिः सदाचारः स्वस्य च प्रियमात्मनः
- एतत् चतुर्विधम् प्राहुः साक्षात्धर्मस्य लक्षणम्॥याज्ञ.१/७
- अहिंसासत्यमस्तेयं शौचमिन्द्रियनिग्रहः।
- एतं सामासिकं धर्मं चातुर्वर्ण्येऽब्रवीन्मनुः॥ मनु.१०/६३
- धृतिः क्षमा दमोऽस्तेयं शौचमिन्द्रियनिग्रहः।
- धीर्विद्या सत्यमक्रोधो दशकं धर्मलक्षणम्॥ मनु. ६/१२
- क्षमा सत्यं दमः शौचं दानमिन्द्रियसंयमः।
- अहिंसागुरुशुश्रुषा तीर्थानुसरणंदया॥
- आर्यवम् लोभशून्यत्वम् देवब्राह्मणपूजनम्।
- अनभ्यसूया च तथा धर्मः सामान्य उच्यते॥ विष्णुः २/१६
- पुराणन्यायमीमांसा धर्मशास्त्राङ्गमिश्रिताः।
- वेदाः स्थानानि विद्यानां धर्मश्च चतुर्दशः॥ याज्ञ.१/३

श्लोकाः

- गुणधर्मस्य उअदाहरणम्- राजधर्मः
- नैमित्तिकधर्मस्य उदाहरणम्- प्रायश्चित्तम्
- धर्मस्य प्रमाणानि- श्रुतिः स्मृतिः सदाचारः आत्मतुष्टिः
- प्राचीनभारतीयसमाजसंस्थाः- परिवारः, विवाहः, आश्रन्माः, वर्णादयः
- समाजसाहित्यस्य मुख-उपादानानि- आचार-व्यवहार-प्रायश्चित्तम्
- धर्मस्य मूलम्- वेदः
- याज्ञवल्क्यस्योपरि प्रसिद्धा टीका केन विरचिता? मिताक्षरा टीका विज्ञानेश्वरेणा विरचिता।
- धर्मशास्त्रस्य धर्म किं? कर्तव्याकर्तव्यम्

Short questions

- Sanskrita dharmasastrera sangkshipta itivritta, Sri de, kolkata: Sanskrit Book Depot, 2003.
- Manusamhita,Manabendu Bhattacharya, kolkata: Sanskrit Pustak Bhandar
- History of Dharmashastraa Vol-I p.V Kane
- Dharma-artha-nitisastra-tapati mukhopadhyaya
- Yajnavalkya samhita with mitakshara, Chowkhamba Sanskrit series office, Varanasi, 1967.
- Vishnupurana, Gorakhpur: Gitapress,

Books suggested and consulted